

Церква Архангела Михаїла села Вичівка

Село Вичівка – одне із старовинних сіл Полісся, розташоване серед лісів на шляху від Зарічного в Дубровицю. Воно вперше згадується в документальних матеріалах за 1553 рік. Так в центральному Державному Історичному Архіві Білорусі є опис – інвентар поміщицького володіння села Вичівка за 1845 рік. Село належало тоді поміщику Генріху Скіриунту. В цьому інвентарі записані всі кріпосні селяни з описом їхнього майна. Всього нараховувалось 87 дворів з населенням 713 чоловік. Поміщику Скірмунту належало в Вичівці 21795 десятин землі. Крім того він мав 100 карбованці прибутку від рибної ловлі і 100 карбованців від ... це були рядові поміщики Скіромунти, котрі своє коріння беруть із часів пізнього середньовіччя. Один із Скірмунтів, Азан Скірмунт на свої кошти побудував у Вичівці в 1837 році православну церкву. Котра збереглась до наших часів. Характерною відмінністю цієї церкви від традиційних православних храмів, є те, що вівтарем вона розміщена на захід. Дивлячись на рік будівництва, можна зробити припущення, що поміщик волаючи догодити російському самодержавцю, добровільно будує церкву своїм кріпосним, але до того не відходить від західного стилю, будучи ревним католиком. Цікаво що в селі на той час діяв католицький костел і нинішня церква ніяким чином не могла ним бути. Втім російська церква разом із своєю верхівкою, не зважила на не канонічність такої будівлі, а прийняла її як важливу необхідність свого існування на Поліссі. Про будівництво і діяльність храмів у ранішній час, в Вичівці не збереглось ніяких ні архівних ні усних народних переказів.

Розглядаючи архітектурно – композиційну будову храму, робимо слідуєчий опис : Михайлівська церква села Вичівка розташована у північній частині села. Збудована із дерева, вертикально обшальована дошками і пофарбована в синій колір. Приміщення являє собою прямокутний зруб котрий у частині біля вівтаря плавно переходить у шестигранне заокруглення. З кожної сторони має по три вікна, два із них у центральній наві, по одному у вівтарі, бабінець відсутній, але вхідну частину (східну) на всю ширину будівлі оперізує ганок із шістьма масивними колонами підполами, о три із півночі і півдня від центральних вхідних дверей. На колони опирається продовження двосхилого даху, котрий у вівтарній частині заокруглений і увінчаний двома глухими куполами, над вхідною і вівтарною частинами. Дах над колонами закінчується трьохкутним, у верхній частині дещо зрізаним фронтоном. Піддашшя в котре опираються колони декоративно вирізьблене прямокутними вставками із написом на словінській мові слів «СВЯТ, СВЯТ, СВЯТ».

Глухі купола на даху церкви розміщені на восьмиграннику, вертикально замальованому, котрий через карнизне обрамлення переходить в цибулину, увінчану хрестами. Вівтарний купол приблизно на 2/3 менший від вхідного. На вхідному із усіх чотирьох сторін виокремлені рамочки, що нагадують про місця вікон на ньому.

Церква стоїть на фундаменті, що був підлитий у пізніші часи, а спершу вона, як і скрізь прийнято на Поліссі була поставлена на дубові палі. Вікна розташовані в один ярус приблизно у трьох метрах від фундаменту.

Цікаво, що офіційний опис Вишівської церкви у праці Архімандрита Ніколая «Описания церквей и приходов Минской епархии. Пинский уезд 1878 года» подає слідуючі відомості про будівлю церкви: «Зданием церковь деревянная в виде корабля с двумя глухими куполами и гонтовой крышею. Стены окрашены желтою масляною краскою, а крыша красною. Внутренняя площадь вместимости церкви с алтарем заключает в себя окно 30 квадр. Саженой. Потолок выслан досками; стены выбелены мелом с ... , пол в алтаре деревянный, а в церкви каменный; сопея возвышена на две ступени, клиросы отдельно от нее. Одноярусный иконостас окрашен в белый цвет, нового устройства с золочеными карнизами и рамами; в нем семь икон новейшего письма...»

Те що церква згадується як корабельна, можна віднести до офіційної трактовки забудови православних церков; - корабельні, хрестовидні, апсидні, округлені і т. д. в іншому розумінні Вишівська церква являє собою двох зрубну під двосхилим дахом церкву характерну типології Поприп'ятського Полісся. Причому із явно вираженим прозахідним експозиційно – стильовим манером зведення. Згадаймо, на захід віттарем, колони при вході, трисхилий без куполів дах. Щодо закритих куполів, особливо того, що над входом, то вони не призначалися для застосування як дзвіниці, оскільки у 20 метрах на схід від церкви біля церковної огорожі збудовано окрему дзвіницю. Приміщенням вона прямокутна, двох ярусна, під чотирихилим дахом. Перший ярус служить як прохід на церковний двір і відокремлений від другого котрий власне і є дзвіницею видовженим балочним перекриттям котре із зовні обрамлене під карниз – дах. Із – за чого стіни нижнього ярусу захищені від впливу атмосферних опадів. Вікна розміщені тільки з двох боків, але це через пізнішого ремонту дзвіниці. Дзвіниця Вишівської церкви більше нагадує ранньо – християнську каплицю – церкву на Поліссі. Мотивовано це невеликими розмірами споруди, що зведена у четвертий замок вертикально із основних колод. Хоча може бути і протиріччя цій теорії через відсутність .. укріплень на кутах будівлі, як виводить не архітектор С. Верговський, обусоблюючи прадавній стиль будівництва культових споруд саме із опор на пасісошна, із котрих пізніше постав стовп – «король» як центр всесвіту у символіці релігійних об'єктів. Подібну дзвіницю, але у три яруси можна побачити біля церкви Різдва – Богородиці села Вістров Пінського району білорусі. А Це у 20 кілометрах на північний захід від Вичівки.

Дзвіниця і церква в Вичівці покриті бляхою, що є віянням нових часів, до того ж криті вони були гонтовим дахом, що являла собою стругані у 1,5 *2 см товщиною основі дошки, припасовані із низу до верху в наклад, по котрих і стікала вода з даху.

Архітектурний ансамбль Михайлівської церкви, являє собою останній стильовий напрямок церковного будівництва нав'язаного пізньоунійними роками. Будівництво церков пізніших часів вже комплектувалось згідно із канонічними приписами російської церкви. В контексті розглянутого нами церковного ансамблю робимо висновок, - стиль і тип його забудови, головну роль відіграло два перший – близькість до побутово – хатнього поліського вираження у архітектурі, що типічно для цього краю. По – друге вагоме значення мав вплив головного фундатора будівництва поміщика Адрана Скірмунта, котрий не зрадив прозахідній католицькій традиції.

П.Дубінець, священник, краєзнавець